

สาวตฺถิยํ กิเรโก กุลปฺตโต สตฺถุ ฌมฺมเทสนํ สุตฺวา นิทฺทมิตฺวา ปพฺพชิตฺโต ลทฺฐปสมฺปโท สงฺฆกรฺกขิตฺตเถโร นาม หุตฺวา กติปาเหเนว อรหตฺตํ ปาप्ณิ ๖

ได้ยฺนว่า อ. กุลบุตร คนหนึ่ง ในพระนครชื่อว่าสาวตฺถิ พึงแล้ว ซึ่งพระธรรมเทศนา ของพระศาสดา ออกไปแล้ว บวชแล้ว ผู้มีอุปสมบทอันได้แล้ว เป็นผู้ชื่อว่าสงฺฆกรฺกขิตฺตเถระ เป็น บรรลุแล้ว ซึ่งพระอรหตฺต โดยวันเล็กลั่นน้อยนั้นเทียว ๖

ตสฺส กนิฏฺโจ ปฺตฺตํ ลภิตฺวา เถรสฺส นามํ อกาลิ ๖

อ. น้องชายผู้น้อยที่สุด (ของพระเถระ) นั้น ได้แล้ว ซึ่งบุตร ได้กระทำแล้ว ซึ่งชื่อ ของพระเถระ ๖

โส ภาคินยสงฺฆกรฺกขิตฺโต นาม หุตฺวา วยปฺตโต เถรสฺส สนฺติเก ปพฺพชิตฺวา ลทฺฐปสมฺปโท อณฺเวยตรสมฺมิตฺตํ คามการาเม วสฺสํ อุปคฺคณฺตฺวา “เอกํ สตฺตทตฺถํ เอกํ อญฺญทตฺถนฺติ เทว วสฺสวาสิกาสากฺกเก ลภิตฺวา “อญฺญทตฺถํ อุปชฺฌายสฺส เม ภวิสฺสตีติ สลฺลภฺเขตฺวา (P130) “สตฺตทตฺถํ มยฺหํ ภวิสฺสตีติ จินฺเตตฺวา วุตฺถวสฺสํ “อุปชฺฌายํ ปสฺสิสฺสํมิตฺติ อากคฺคณฺโต อนฺตรามคฺเค ปิณฺฑาย จรฺนโต อากคฺคณฺตฺวา, เถเร วิหารํ อนาคเตยฺว, วิหารํ ปวิสิตฺวา เถรสฺส ทิวาญฺจํ สมฺมชฺชิตฺวา ปาโททกํ อุปฺปจฺจาเปตฺวา อาสนํ ปณฺณเปตฺวา อากคฺคณฺตํ โอโลเกนฺโต นิสีทิ ๖

(อ. บุตร) นั้น เป็นผู้ชื่อว่าสงฺฆกรฺกขิตฺตผู้เป็นหลาน เป็น ผู้ถึงแล้วซึ่งวัย บวชแล้ว ในสำนัก ของพระเถระ ผู้มีอุปสมบทอันได้แล้ว เข้าไปจำแล้ว ซึ่งพรรษา ในอารามใกล้บ้าน แห่งใดแห่งหนึ่ง ได้แล้ว ซึ่งผ้าสาฎกอันบุคคลพึงถวายแก่ภิกษุผู้อยู่ตลอดพรรษา ท. สองผืน คือ (ซึ่งผ้าสาฎก) ผืนหนึ่ง อันมีศอกเจ็ดเป็นประมาณ, (ซึ่งผ้าสาฎก) ผืนหนึ่ง อันมีศอกแปดเป็นประมาณ กำหนดแล้ว ว่า “(อ. ผ้า) อันมีศอกแปดเป็นประมาณ จักมี แก่พระอุปัชฌาย์ ของเรา” ดังนี้ คิดแล้ว ว่า “(อ. ผ้า) อันมีศอกเจ็ดเป็นประมาณ จักมี แก่เรา” ดังนี้ ผู้มีกาลฝนอันอยู่แล้ว มาอยู่ (ด้วยอันคิด) ว่า “(อ. เรา) จักเห็นซึ่งพระอุปัชฌาย์” ดังนี้ เทียวไปอยู่ เพื่อก่อนข้าว ในระหว่างแห่งหนทาง มาแล้ว, ครั้นเมื่อพระเถระ ไม่มาแล้ว สู่วิหารนั้น เทียว, เข้าไปแล้ว สู่วิหาร กวาดแล้ว ซึ่งที่เป็นที่พักในกลางวัน ของพระเถระ ยังน้ำเป็นเครื่องล้างซึ่งเท้า ให้เข้าไปตั้งไว้แล้ว ปลูกแล้ว ซึ่งอาสนะ นั่งแลดูอยู่แล้ว ซึ่งหนทางเป็นที่มา ๖

อถสฺส อากคฺคณฺทวํ ฌตฺวา ปจฺจุคฺคณฺนํ กตฺวา ปตฺตจิวํ ปฏิคฺคเหตฺวา “นิสีท ฆนฺเตติ เถโร นิสีทาเปตฺวา ตาลวณฺณํ อาทาย วิชิตฺวา ปานียํ ทตฺวา ปาเท โทวิทฺวา ตํ สากฺกํ อาเนตฺวา ปาทุมฺเล จเปตฺวา “ฆนฺเต อิมํ ปริภุญฺชถาติ วตฺวา วิชยมาโน อญฺจาลิ ๖

ครั้งนั้น (อ. ภิกษุ นั้น) รู้แล้ว ซึ่งความเป็นคณอันมา (แห่งพระเถระ) นั้น กระทำแล้ว ซึ่งการต้อนรับ รับเฉพาะแล้ว ซึ่งบาตรและจีวร ยังพระเถระ ให้นั่งแล้ว (ด้วยคำ) ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ของจงนั่ง” ดังนี้ ถือเอาแล้ว ซึ่งข้าวแห่งตาล พัดแล้ว ถวายแล้ว ซึ่งน้ำอันบุคคลพึงดื่ม ล้างแล้ว ซึ่งเท้า ท. นำมาแล้ว ซึ่งผ้าสาฎก นั้น วางไว้แล้ว ณ ที่ใกล้แห่งเท้า กล่าวแล้ว ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) ของจงใช้สอย (ซึ่งผ้าสาฎก) นี้” ดังนี้ ได้ยฺนพัดอยู่แล้ว ๖

อถ น เถโร อาห “สงฆกรขิต มยห จีวร ปริญณณ, ตวเมว ปริญชาติ ๑

ครั้งนั้น อ. พระเถระ กล่าวแล้ว (กะภิกษุ) นั้น ว่า “ดูก่อนสังฆกรขิต อ. จีวร ของเรา เต็มรอบแล้ว, อ. เธอเห็นเที่ยว จงใช้สอย” ดังนี้ ๑

“ภนเต มยา ลททกาลโต ปฏจาย อย ตุมหากเมว สลลขิตโต, ปรีโคค ปรีธาทิ ๑

(อ. ภิกษุ นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ผ้าสาฎก) นี้ (อันกระผม) กำหนดแล้ว เพื่อท่านนั้นเที่ยว จำเดิม แต่กาล (แห่งผ้าสาฎก นี้) อันกระผม ได้แล้ว, (อ. ท่าน) ขอจงกระทำ ซึ่งการใช้สอย” ดังนี้ ๑

“โหตุ สงฆกรขิต, ปริญณณ เม จีวร, ตวเมว ปริญชาติ ๑

(อ. พระเถระ กล่าวแล้ว) ว่า “ดูก่อนสังฆกรขิต (อ. เหตุนี้) จงยกไว้, อ. จีวร ของเรา เต็มรอบแล้ว, อ. เธอเห็นเที่ยว จงใช้สอย” ดังนี้ ๑

“ภนเต มา เอว กรธ, ตุมเหติ ปริญเต, มยห มหปผล ภวิสตีติ ๑

(อ. ภิกษุ นั้น กล่าวแล้ว) ว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน) จงอย่ากระทำ อย่างนี้, (ครั้นเมื่อผ้าสาฎก) อันท่าน ใช้สอยแล้ว , อ. ผลอันใหญ่ จักมี แก่กระผม” ดังนี้ ๑

อถ น, ตสส ปนปุน กเถตตสสาปิ, เถโร น อิจฉิ ๑

ครั้งนั้น (เมื่อภิกษุ) นั้น แม้กล่าวอยู่ บ่อย ๆ, อ. พระเถระ ไม่ปรารภนาแล้ว (ซึ่งผ้าสาฎก) นั้น ๑

เอว โส วิชยมาโน จิตว จินตสิ “อห เถรสส คีทิกาล ภาคินยโย ปพพิชิตกาล สหวิทริโก, เอวปี มยา สหิ อุปชฌายโย ปรีโคค น กาทุกาโม, อิมสมิ มยา สหิ ปรีโคค อกรโธเต, กิ เม สมณภาเวน, คีท ภวิสสามีติ ๑

(อ. ภิกษุ) นั้น ผู้ยืนพักอยู่แล้วเที่ยว คิดแล้ว อย่างนี้ ว่า “อ. เรา เป็นหลาน ของพระเถระ (เป็น) ในกาล (แห่งเรา) เป็นคฤหัสถ์ เป็นสัททวิทริก (ย่อมเป็น) ในกาล (แห่งเรา) บวชแล้ว, แม้ (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), อ. พระอุปัชฌาย์ เป็นผู้ใคร่เพื่ออันไม่กระทำ ซึ่งการใช้สอย กับ ด้วยเรา (ย่อมเป็น), (ครั้นเมื่อพระอุปัชฌาย์) นี้ ไม่กระทำอยู่ ซึ่งการใช้สอย กับ ด้วยเรา, (อ. ประโยชน์) อะไร ด้วยความเป็นแห่งสมณะ (มีอยู่) แก่เรา, (อ. เรา) เป็นคฤหัสถ์ จักเป็น” ดังนี้ ๑

อดสฺส เอตทโหสิ “ทุสฺสณฺฐาปิโย ฆราวาสो, กิณฺหุ โข กตฺวา คิหิภูโต ชีวิสฺสามิตฺติ; ตโต จินฺตเตสิ “อภฺยจฺหตฺตสากฺกํ วิภิกฺกิตฺตวา เอกํ (P131) เอพิกํ ฅณฺหิสฺสามิ, เอพิกา นาม ชิปปิ วิชายนฺติ, สุวาทํ วิชิตํ วิชิตํ วิภิกฺกิตฺตวา มฺลํ กริสฺสามิ, มฺลเ พหุ กตฺวา เอกํ ปชาปตี อาเนสฺสามิ, สา เอกํ ปุตฺตํ วิชยิสฺสตี, อดสฺส มม มาตฺลสฺส นามํ กตฺวา จุฬียานเก นิสฺสาเปตฺวา มม ปุตฺตมฺจ ภริยมฺจ อาทาย มาตฺลํ วณฺทิตฺุ อาคมิสฺสามิ, อาคจฺจนฺโต อนฺตรามคฺเค มม ภริยํ วกฺขามิ ‘อาเนหิ ตาว เม ปุตฺตํ, วหิสฺสามิ นนฺติ, สา ‘กินฺเต ปุตฺเตน, เอหิ ยานํ ปาเชหิตฺติ วตฺวา ปุตฺตํ คเตว ‘อหํ เนสฺสามิ นนฺติ สนฺธาเรตฺุ อสฺสโกนฺตี จกฺกปาเท จทฺเทสฺสตี, อดสฺส สรีรํ อภฺริหิตฺวา จกฺกํ คมิสฺสตี, อด นํ ‘ตวํ มม ปุตฺตํ เนว มยฺหํ ทาสิ, นํ สนฺธาเรตฺุ นาสกฺขิ, นาสิตฺลิตฺติ ตยาตี วตฺวา ปโตทฺทญฺญา ปิฏฺฐิ ปหริสฺสามิตฺติ ๗

ครั้งนั้น (อ. ความคิด) นั้น ว่า “อ. การอยู่ครองซึ่งเรือน เป็นสภาพอันบุคคลพึงให้ดำรงอยู่ด้วยดีโดยยาก (ย่อมเป็น), (อ. เรา) กระทำแล้ว (ซึ่งกรรม) อะไรหนอแล ผู้เป็นคฤหัสถ์เป็นแล้ว จักเป็นอยู่” ดังนี้ ได้มีแล้ว (แก่ภิกษุ) นั้น, ในลำดับ นั้น (อ. ภิกษุ) นั้น คิดแล้ว ว่า “(อ. เรา) ขายแล้ว ซึ่งผ้าสาฎกอันมีศอกแปดเป็นประมาณ จักรับเอา ซึ่งแม่แพะ ตัวหนึ่ง, ชื่อ อ. แม่แพะ ท. ย่อมคลอด พลัน, อ. เรา นั้น ขายแล้ว (ซึ่งลูกแพะ) ตัวคลอดแล้ว ตัวคลอดแล้ว จักกระทำ ให้เป็น ต้นทุน, (อ. เรา) กระทำแล้ว ซึ่งต้นทุน ท. ให้มาก จักนำมา ซึ่งปชาบดี คนหนึ่ง, (อ. ปชาบดี) นั้น จักคลอด ซึ่งบุตร คนหนึ่ง, (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), (อ. เรา) กระทำแล้ว ซึ่งชื่อ ของลูก ของเรา (แก่บุตร) นั้น (ยังบุตร) ให้หนึ่ง แล้ว บนยานน้อย พาเอาแล้ว ซึ่งบุตรด้วย ซึ่งภรรยาด้วย ของเรา จักมา เพื่ออันไหว้ ซึ่งลูก, (อ. เรา) เมื่อมา จักกล่าว ว่า ‘(อ. เธอ) จงนำมา ซึ่งบุตร แก่เรา ก่อน, (อ. เรา) จักนำไป (ซึ่งบุตร) นั้น’ ดังนี้ ภรรยา ของเรา ในระหว่างแห่งหนทาง, (อ. ภรรยา) นั้น กล่าวแล้ว ว่า ‘(อ. ประโยชน์) อะไร ของท่าน ด้วยบุตร, (อ. ท่าน) จงมา, (อ. ท่าน) จงขับไป ซึ่งยานน้อย’ ดังนี้ รับเอาแล้ว ซึ่งบุตร (คิดแล้ว) ว่า ‘อ. เรา จักนำไป (ซึ่งบุตร) นั้น’ ดังนี้ ไม่อาจอยู่ เพื่ออันทรงไว้พร้อม จักทิ้ง ในรอย แห่งล่อ, (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), อ. ล้อ ขึ้นเฉพาะแล้ว สู่สระ (ของบุตร) นั้น จักไป, (ครั้นเมื่อความเป็น) อย่างนั้น (มีอยู่), (อ. เรา) กล่าวแล้ว (ภรรยา) นั้น ว่า ‘อ. เธอ ได้ให้แล้ว ซึ่งบุตร ของเรา แก่เรา หามิได้นั้นเทียว, (อ. เธอ) ไม่ได้อาจแล้ว เพื่ออันทรงไว้พร้อม (ซึ่งบุตร) นั้น, (อ. บุตร) นั้น เป็นผู้อันธอให้จิบหายแล้ว เป็นแล้ว’ ดังนี้ จักประหาร ซึ่งหลัง ด้วยด้ามแห่งปฏัก” ดังนี้ ๗

โส เอวํ จินฺตเนโต จตฺวา วิชยมาโนว เถรสฺส ลีสํ ตาลวณฺณน ปหริ ๗

(อ. ภิกษุ) นั้น คิดอยู่ อย่างนี้ ยืนพักอยู่เทียว ประหารแล้ว ซึ่งศีรษะ ของพระเถระ ด้วยขว้างแห่งตาล ๗

เถโร “กินฺหุ โข อหํ สงฆกรขิตฺเตน ลีสเ ปหโตติ อุปฺปาเรนโต เตเน จินฺติตฺติจฺจิตฺตํ สพฺพํ ฅตฺวา “สงฆกรขิต มาตฺคามสฺส ปหารํ ทาทฺุ นาสกฺขิ, เอตฺถ มหฺลลกตฺเถรสฺส โก โทโสติ อาห ๗

อ. พระเถระ ใคร่ครวญอยู่ ว่า “อ. เรา เป็นผู้อันสังฆกรขิตประหารแล้ว ที่ศีรษะ (ย่อมเป็น) เพราะเหตุอะไรหนอแล” ดังนี้ รู้แล้ว (ซึ่งเรื่อง) ทั้งปวง อัน (อันภิกษุ) นั้น ทั้งคิดแล้วทั้งคิดแล้ว กล่าวแล้ว ว่า “ดูก่อนสังฆกรขิต (อ. เธอ) ไม่ได้อาจแล้ว เพื่ออันให้ ซึ่งการประหาร แก่มาตุคาม, อ. โทษ อะไร ของพระเถระผู้แก่ (มีอยู่) (ในเหตุ) นี้” ดังนี้ ๗

โส “อโห ญฺโฆมฺหิ, ฅาตํ กิร เม อุปฺชฌาเยน จินฺติตฺตจินฺติตํ, กิ เม สมณฺหาเวนาติ ตาลวณฺณํ จจฺจเตตฺวา ปลายิตฺถํ อารทฺธํ ๑

(อ. ภิกษุ) นั้น (คิดแล้ว) ว่า “โอ (อ. เรา) เป็นผู้ฉิบหายแล้ว ย่อมเป็น, ได้ยินว่า (อ. เรือง) อัน (อันเรา) ทั้งคิดแล้วทั้งคิดแล้ว อันพระอุปชฌาย์ ของเรา รู้แล้ว, (อ. ประโยชน์) อะไร ด้วยความเป็นแห่งสมณะ (มีอยู่) แก่เรา” ดังนี้ ทั้งแล้ว ซึ่งชั่วแห่งตาล เริ่มแล้ว เพื่ออันหนีไป ๑

อถ นํ ทหรสามเณรา อนฺุพฺนฺธิตฺวา อาทาย สตฺถุ สนฺติกํ อาคมีสุ,

ครั้งนั้น อ. ภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. ติดตามแล้ว (ซึ่งภิกษุ) นั้น พาเอาแล้ว มาแล้ว สู่สำนัก ของพระศาสดา,

สตฺถา เต ภิกฺขุ ทิสฺวา “กิ ภิกฺขเว อาคตตฺถ, เอโก โว ภิกฺขุ ลทฺโธติ ปุจฺฉิ ๑

อ. พระศาสดา ทรงเห็นแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. เหล่านั้น ตรัสถามแล้ว ว่า “ดูก่อนภิกษุ ท. (อ. เธอ ท.) เป็นผู้มาแล้ว ย่อมเป็นเพราะเหตุไร, อ. ภิกษุ รูปหนึ่ง อันเธอ ท. ได้แล้ว (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อาม ภนฺเต; อิมํ ทหรํ อุกฺกณฺจิตฺวา ปลายนฺตํ คเหตฺวา ตุมฺหากํ (P132) สนฺติกํ อาคตฺมาติ ๑

(อ. ภิกษุ ท. กราบพูลแล้ว) ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระเจ้าข้า (อ. อย่างนั้น), (อ. ข้าพระองค์ ท.) พาเอาแล้ว ซึ่งภิกษุหนุ่ม นี้ ผู้กระสันขึ้นแล้วจึงหนีไปอยู่ เป็นผู้มาแล้ว สู่สำนัก ของพระองค์ ย่อมเป็น” ดังนี้ ๑

“เอวํ กิร ภิกฺขุติ ๑

(อ. พระศาสดา ตรัสถามแล้ว) ว่า “ดูก่อนภิกษุ ได้ยินว่า อ. อย่างนั้น (หรือ)” ดังนี้ ๑

“อาม ภนฺเตติ ๑

(อ. ภิกษุ นั้น กราบพูลแล้ว) ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระเจ้าข้า (อ. อย่างนั้น)” ดังนี้ ๑

“กิมตฺถํ เต ภิกฺขุ เอวํ ภาริยํ กมฺมํ กตํ, นนฺ ตวํ อารทฺธวิริยสฺส เอกสฺส พุทฺธสฺส ปุตฺโต มาทิสฺส นาม พุทฺธสฺส สาสเน ปพฺพชิตฺวา อตฺตานํ ‘โสตาปนโนติ วา ‘สกาหาคามีติ วา ‘อนาคามีติ วา ‘อรหติ วา วหาเปตฺถํ นาสกฺขิ; กิมตฺถํ เอวํ ภาริยํ กมฺมมกาสีติ ๑

(อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว) ว่า “ดูก่อนภิกษุ อ. กรรม อันหนัก อย่างนี้ อันเธอ กระทำแล้ว เพื่ออะไร, อ. เธอ เป็นบุตรของพระพุทธเจ้า พระองค์หนึ่ง ผู้มีความเพียรอันปรารถนาแล้ว (เป็น) บวชแล้ว ในพระศาสนา ของพระพุทธเจ้า ชื่อผู้ชนกับด้วยเรา มิใช่หรือ ไม่ได้บ้างแล้ว เพื่ออัน (ยังบุคคล) ให้เรียก ซึ่งตน ว่า ‘อ. พระโสตาบัน’ ดังนี้ หรือ หรือว่า ว่า ‘อ. พระสกาหามี’ ดังนี้ ว่า ‘อ. พระอนาคามี’ ดังนี้ หรือ หรือว่า ว่า ‘อ. พระอรหันต์’ ดังนี้, (อ. เธอ) ได้กระทำแล้วซึ่งกรรม อันหนัก อย่างนี้ เพื่ออะไร” ดังนี้ ๑

“อุกฺกณฺธิโตสฺมิ ภนฺเตติ ๑

(อ. ภิกษุ นั้น กราบพูลแล้ว) ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ (อ. ข้าพระองค์) เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว ย่อมเป็น” ดังนี้ ๑

“กึการณ อุกฺกณฺธิโตสฺสิติ ๑

(อ. พระศาสดา ตรัสถามแล้ว) ว่า “(อ. เธอ) เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว ย่อมเป็น เพราะเหตุอะไร” ดังนี้ ๑

โส วสฺสาวาสิกสาฎกานํ ลหฺรทิวสโต ปญฺจาย ยาว เถรสฺส ตาลวณฺณน ปหารา สพุพฺพํ ตํ ปวตฺตํ สตฺถ อารโหเจตฺวา “อิมินา การณเณ ปลาโตสฺมิ ภนฺเตติ อาห ๑

(อ. ภิกษุ) นั้น กราบพูลแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปทั่ว นั้น ทั้งปวง จำเดิม แต่วันแห่งผ้าสาฎกอันบุคคลพึงถวายแก่ภิกษุผู้อยู่ ตลอดพรรษา ท. (อันตน) ได้แล้ว เพียงไร แต่อันประหาร ซึ่งพระเถระ ด้วยข้าวแห่งตาล แก่พระศาสดา กราบพูลแล้ว ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ (อ. ข้าพระองค์) เป็นผู้หนีไปแล้ว เพราะเหตุ นี้ ย่อมเป็น” ดังนี้ ๑

อถ นํ สตฺถา “เอहि ภิกฺขุ มา จินฺตยิ, จิตฺตํ นามเต ฑูเร โหนฺตปี อารมฺมณํ สมฺปฏฺิจฺจนฺชาตัก, รากโหโสโมหพฺพณฺนา มุจฺจนฺตถาย วายมิตฺตํ วณฺณตฺตํ วตฺวา อิมํ คากฺขมาห

ครั้งนั้น อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว (กะภิกษุ) นั้น ว่า “ดูก่อนภิกษุ (อ. เธอ) จงมา, (อ. เธอ) อย่าคิดแล้ว, ชื่อ อ. จิต นั้น เป็นธรรมชาติพร้อมเฉพาะ ซึ่งอารมณ์ แม้อันมีอยู่ ในที่ไกล (ย่อมเป็น), อ. อัน (อันภิกษุ) พยายาม เพื่อประโยชน์แก่ อันพ้น จากเครื่องผูกคือราคะและโทสะและโมหะ ย่อมควร” ดังนี้ ตรัสแล้ว ซึ่งพระศาสดา นี้ ว่า